ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

<u>ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ 24643, 24646, 24648</u>

<u>24694 ଏବଂ 24835, / 2022</u>

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଏବଂ 227 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ।

…………........

ଅବିନାଶ ବଲିୟାରସିଂ ଏବଂ

ଅନ୍ୟ ଜଣେ .... *ଆବେଦନକାରୀମାନେ*

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ଡି. ରାଉତରାୟ,ଅଧିବକ୍ତା
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏମ୍. କେ. ମହାନ୍ତି, ଅଧିବକ୍ତା
(ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 24835 / 2022 ରେ)
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜେ. ପଟ୍ଟନାୟକ, ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ
ସହ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବି. ଏସ୍. ରାୟଗୁରୁ, ଅଧିବକ୍ତା
(ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 24694 / 2022 ରେ)

-ବନାମ-

ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ

ଅନ୍ୟମାନେ **....** ***ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ***

ଶ୍ରୀ ଆର୍.ଏନ୍.ମିଶ୍ର, ଏଜିଏ

<u>ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 23215 / 2022 ଏବଂ</u>

<u>ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ 35 ଏବଂ 2579 / 2023</u>

ଶାନ୍ତନୁ କୁମାର ମହାରଣା .... **ଆବେଦନକାରୀ**

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ମହାନ୍ତି, ଅଧିବକ୍ତା
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. କେ. ପଟ୍ଟନାୟକ,ଅଧିବକ୍ତା
(ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 35 / 2023 ରେ)

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବି. କେ. ରାଉତରାୟ, ଅଧିବକ୍ତା

(ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 2579 / 2023 ରେ)

-ବନାମ-

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ...... **ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ**

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଆର୍.ଏନ୍. ମିଶ୍ର, ଏଜିଏ

ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ 23404, 24014, 37048 / 2022 ଏବଂ

ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 2609 / 2023

ବିବାନ ଅପ୍ରଭାନ୍ ରଣସିଂ ..... **ଆବେଦନକାରୀ**

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବି. ପି. ରଥ, ଅଧିବକ୍ତା

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କେ. କେ. ସ୍ୱାଇଁ, ଅଧିବକ୍ତା

(ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 37048 / 2022 ରେ)

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜେ. କେ. ଦିଗଲ୍, ଅଧିବକ୍ତା

(ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 24014 / 2022 ରେ)

-ବନାମ-

ଜିଲ୍ଲାପାଳ, କନ୍ଧମାଳ ...... **ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ**

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଆର୍. ଏନ୍. ମିଶ୍ର, ଏଜିଏ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ଉପସ୍ଥିତ:

ସମ୍ମାନନୀୟ ବିରଜା ପ୍ରସନ୍ନ ଶତପଥୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଶୁଣାଣି ତାରିଖ: 13.07.2023 ଏବଂ ରାୟ ତାରିଖ: 13.07.2023

ବିରଜା ପ୍ରସନ୍ନ ଶତପଥୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1. ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଂଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଆଭାସୀ / ଭୌତିକ) ମାଧ୍ୟମରେ ନିଆଯାଇଛି ।

2. ଯେହେତୁ ଏହି ସମସ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସହ-ଜଡିତ, ବର୍ତ୍ତମାନର ସମାନ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ସମସ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି ଏକାଧାରରେ କରାଯାଇ ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

3. ସଂକ୍ଷିପ୍ତତା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 24643 / 2022ରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ମୁଖ୍ୟ ମାମଲା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପକ୍ଷମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆଦେଶରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିବା ପକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି ।

4. କନ୍ଧମାଳର ଜିଲ୍ଲାପାଳ - ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 17.09.2022ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଛଟେଇ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ 24643, 24646, 24648, 24694 ଏବଂ 24835 / 2022 ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ (ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି), ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 23215 / 2022, ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 35 / 2023 ଏବଂ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 2579 / 2023 (ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଗ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇ 17.09.2022ରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ପରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନୂତନ ଚୟନ ତାଲିକା ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି । ସେହିଭଳି ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ 23404 / 2022, 24014 / 2022, 37048 / 2022 ଏବଂ 2609 / 2023 (ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଚୟନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଦସ୍ତାବିଜ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ -ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରାର୍ଥନା ସହିତ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

4.1. ଯେହେତୁ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 24643 / 2022 ଏବଂ ବର୍ଗରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ 17.09.2022ରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଛଟେଇ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ 17.09.2022ରେ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବା ପରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୂତନ ମେଧା ତାଲିକା ଉପରେ ଆଧାର କରି ନିଯୁକ୍ତିର ଫଳସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତିକାର ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ଦାବି କରିବାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବିଚାର

ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 24643 / 2022 ଏବଂ ବର୍ଗରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି, ଯେହେତୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ଏବଂ ତୃତୀୟ ବର୍ଗର ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ପ୍ରଥମ ବର୍ଗର ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।

5. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 24643 / 2022 ଏବଂ ବର୍ଗରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାମାନଙ୍କର ଏହା ଏକମାତ୍ର ଯୁକ୍ତି ଯେ କନ୍ଧମାଳର ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 31.12.2021ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞାପନ ଅନୁଯାୟୀ, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲା ପରେ ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏପରି ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ନିଜ ପଦବୀରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଏହିପରି ଜାରି ରଖିବା ସମୟରେ ସ୍ୱୟଂ-ସେହି ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 17.09.2022 ତାରିଖରର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ କୌଣସି ପୂର୍ବ କାରଣ ନ ଦର୍ଶାଇ ଏବଂ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁସରଣ ନକରି ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଯେହେତୁ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ବରଖାସ୍ତର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରି, ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଥା ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, 17.09.2022ରେ ପାରିତ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଶ୍ରୀ ରାଉତରାୟ ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନକୁ ସମର୍ଥନ କରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ:-

5.1. ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ***ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବରିଷ୍ଠ ଧନ୍ଦାମୂଳକ କର୍ମଚାରୀ*** ମାମଲାରେ 2017 (II) OLR (SC) -503ରେ ଥିବା ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-20ରେ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ:-

> *"20. ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନିୟମ ପାଳନ ନକରି ଦେୱାନୀ ପରିଣାମ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେପରି ଏହା ଭଗବାନ ଶୁକ୍ଳା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ AIR 1994 SC 2480ରେ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଏହା*

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ନିମ୍ନମତେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଯେ:

"3. ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରବଣ କଲୁ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ବେତନ 1970ରେ ଟଙ୍କା 190 p.m. ସ୍ଥିର କରଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ବେତନ 1991ରେ 190 p.m. ଟଙ୍କାରୁ 181 p.m. ଟଙ୍କାକୁ ପିଛିଲା ଭାବରେ 18.12.1970ରୁ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେୱାନୀ ପରିଣାମ ଭୋଗ କରିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ମୌଳିକ ବେତନ ହ୍ରାସ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଦରମା ହ୍ରାସ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କୁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ ନକରି ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେଠାରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଶ୍ରବଣ ନକରି, ଏହିପରି, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଘୋର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି ଏବଂ ବିପୁଳ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ନିରପେକ୍ଷତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ଆଦେଶ ଯାହା ଜଣେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଦେୱାନୀ ପରିଣାମ ଭୋଗିବାର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନୋଟିସ ନଦେଇ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଶୁଣାଣି ନକରି ପାରିତ କରାଯିବା ଅନୁଚିତ୍ । ଯେହେତୁ, ତାହା କରାଯାଇ ନଥିଲା, ତେଣୁ 25.07.1991 ତାରିଖ ବିଶିଷ୍ଟ ଆଦେଶ (ସ୍ମାରକପତ୍ର) ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଆକ୍ଷେପିତ ହୋଇ, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିନଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଭୁଲବଶତଃ ଖାରଜ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଆଦେଶ ରଦ୍ଦ କରିବା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଅଟେ । ତଦନୁସାରେ, ଆମେ ଏହି ଅପିଲକୁ ଗ୍ରହଣ କଲୁ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ 17.09.1993 ତାରିଖର ଆଦେଶ ତଥା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ 25.07.1991 ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ବେତନକୁ 18.12.1970ରୁ 190 ଟଙ୍କାରୁ 181 ଟଙ୍କାକୁ ହ୍ରାସ କରି ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶ (ସ୍ମାରକପତ୍ର) କୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଛୁ ।"

5.2. ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 8888/2005ରେ ***ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ କୃଷି ଏବଂ ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ*** ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15 ରୁ 21ରେ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ:-

"15. ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ, ଯାହାର ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଉଛି ବ୍ୟବହୃତ ସାଧାରଣ ନ୍ୟାୟ, ହେଉଛି ସେହି ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଯାହା ନ୍ୟାୟର ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ଗଠନ କରେ ଏବଂ ଯାହାର ପାଳନ ନକରିଲେ ନ୍ୟାୟର ଏକ ପରିହାସ ହେବ । ତଦନୁସାରେ, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ ନିରପେକ୍ଷତାର ସେହି ମୌଳିକ ଗୁଣକୁ ଦର୍ଶାଏ ଯାହା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା, ନ୍ୟାୟ କେବଳ କରାହୋଇଥିବ ନୁହେଁ ବରଂ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ ।

*16. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, **ମେନକା ଗାନ୍ଧୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ**, (1978) 1 SCC 248ରେ, ନିରପେକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ ସହିତ ଖଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ। ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ସ୍ପଷ୍ଟ ରୂପ ହେଉଛି ନିରପେକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ ।*

*17. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, **ଭଗବାନ ବନାମ ରାମଚନ୍ଦ**, AIR 1965 SC 1767ରେ, ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଆଇନସଙ୍ଗତ ନିୟମ ଦାବି କରେ ଯେ ନାଗରିକଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର କ୍ଷମତା ଏହି ସୀମାବଦ୍ଧତା 15 ଲାଗୁ କରିବ ଯେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ ।*

*18. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, **ସୁକଦେବ ସିଂହ ବନାମ ଭଗତରାମ**, AIR 1975 SC 1331ରେ, ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧିକାର ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନିୟମାବଳୀ ପାଳନ କରିବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।*

*19. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, **ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବିଜୟ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ**,*

AIR 1995 SC 1130ରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ସାଧାରଣ ନିୟମ ଉପରେ ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟର ବିଫଳତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ଏକ ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁସାରେ ପଢିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଯେଉଁଠାରେ ନିୟମ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଭିପ୍ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦିଏ, ଏପରି ଏକ ଘଟଣାବଳୀ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସେହି ନିୟମର ବୈଧତା ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିପାରେ ।

20. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, **ନାଗାର୍ଜୁନ ନିର୍ମାଣ କମ୍ପାନୀ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାର**, (2008) 16 SCC 276ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ 'ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି' ପଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ହେଉଛି ସେହି ନିୟମାବଳୀ 16 ଯାହା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧିକାରର ସର୍ବନିମ୍ନ ସୁରକ୍ଷା ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ଯାହା ନ୍ୟାୟିକ, ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେହି ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । ଏଭଳି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାୟ କରିବାରୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏହି ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ।

21. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, **ସ୍ୱଦେଶୀ କଟନ୍ ମିଲ୍ସ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ** , AIR 1981 SC 818ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ମନୁଷ୍ୟର ବିବେକରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୀତି ଅଟେ । ନ୍ୟାୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ନୈସର୍ଗିକ ଆଦର୍ଶ ଏବଂ ମାନବୀୟ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏଠାରେ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶାସନ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସୀମିତ ବିଚାରରୁ ମୁକ୍ତ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ଭାଷାଗତ ବୈଷୟିକତା ଏବଂ ବ୍ୟାକରଣଗତ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସହିତ ଏକ ସୂତ୍ରବଦ୍ଧ ଆଇନ ସହ ଜଡିତ । ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି/ନିୟମାବଳୀ ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ ନୀତି/ନିୟମାବଳୀ ନୁହେଁ । ଏକ ଅନ୍ତ ର ମାଧ୍ୟମ ହୋଇ ଏବଂ ସେଥିରେ ଏକ ଅନ୍ତ ନହୋଇ, ଏହିପରି ନିୟମ (ନୀତି)ର ଏକ ବିସ୍ତୃତ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ତାଲିକା କରିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟର ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପରେ ଗତିରୋଧକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଏହାର ପାଳନ ହେଉଛି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିରପେକ୍ଷତାର ବ୍ୟବହାରିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଅଟେ ।"

5.3. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 8832/2010ରେ ***ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*** ମାମଲାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6 ରୁ 14ରେ ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ:-

"6. ନିର୍ବିବାଦିତ ଅର୍ଜିର ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ, ଏହା ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁପାଳନ କରି ଶୁଣାଣି କରିବାର ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି କି ।

7. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ***ଭଗବାନ ବନାମ ରାମଚନ୍ଦ***, AIR 1965 SC 1767ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଆଇନସଙ୍ଗତ ନିୟମ ଦାବି କରେ ଯେ ନାଗରିକଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର କ୍ଷମତା, ଏହି ସୀମାବଦ୍ଧତା ଲାଗୁ କରିବ ଯେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

8. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ***ସୁକଦେବ ସିଂହ ବନାମ ଭଗତରାମ***, AIR 1975 SC 1331ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ବି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧିକାର ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନିୟମାବଳି ପାଳନ କରିବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

9. ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ସ୍ପଷ୍ଟ ରୂପ ହେଉଛି ନିରପେକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ । ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ପି.ଏନ୍. ଭାଗୱତୀ, ଜଜ୍, ସେତେବେଳେ ସେ ମହାନୁଭବ ଭାବରେ, ***ମେନକା ଗାନ୍ଧୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ***, (1978) 1 SCC 24ରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ 'ନିରପେକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ' ସହିତ ଖଣ୍ଡନ କରିଛନ୍ତି ।

ମାନ୍ୟବର ପାର୍କର, ସିଜେ, ***HK (An Infant) in re***, (1967) 1 AII ER 226 (DC)ରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ 'ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାକୁ' ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ

ପସନ୍ଦ କରିଥିଲେ ।

କିଲୋୱେନର ମାନ୍ୟବର ରସେଲ, ***Fairmount Investment Ltd. v. Secretary of State of Environment*** (1976) 2 AII ER 865 (HL)ରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ 'ସଫଳ ହେବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ ।

ଜିଓଫ୍ରି ଲେନ୍, ଏଲ୍. ଜେ., ***R.V. Secretary of State for Home Affairs***, (1977) 3 AII ER 452 (DC & CA)ରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ 'ସାଧାରଣ ନିରପେକ୍ଷତା' ବାକ୍ୟାଂଶ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ।

10. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ***ସ୍ୱଦେଶୀ କଟନ୍ ମିଲ୍ସ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ***, AIR 1981 SC 81ରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ଅର୍ଥକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଯେ:-

"ଏହି ବାକ୍ୟାଂଶଟି ଏକ ସ୍ଥିର ଏବଂ ସଠିକ୍ ସଂଜ୍ଞା ଦେବାରେ ସକ୍ଷମ ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ଢଳେଇ ଲୁହାର ଶୃଙ୍ଖଳାବଦ୍ଧ ସୂତ୍ରରେ ଆବଦ୍ଧ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ପଲ ଜ୍ୟାକ୍ସନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର" 2ୟ ସଂସ୍କରଣ, ପୃଷ୍ଠା 1ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଐତିହାସିକ ଭାବରେ, "ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ" ଏପରି ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି "ଯାହା ଆତ୍ମ-ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ସତ୍ୟର ନୈତିକ ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ସୂଚିତ କରେ ।" ସମୟକ୍ରମେ, ବ୍ରିଟିଶ ନ୍ୟାୟଶାସ୍ତ୍ରର ପରମ୍ପରାରେ ପୋଷଣ ହୋଇଥିବା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନେ, ପ୍ରାୟତଃ ଏହାକୁ ସମାନତା ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବିବେକ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରିଥିଲେ । ପୂର୍ବ ପିଢ଼ିର ଆଇନ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ନୈସର୍ଗିକ ଆଇନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଇନଥିଲେ । ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ ନୈସର୍ଗିକ ଆଇନର ସେହି ଅଂଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା ଯାହା ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶାସନ ସହିତ ଜଡିତ ।

11. ସ୍ୱଦେଶୀ କଟନ୍ ମିଲ୍ସ (ଉପରୋକ୍ତ)ରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ

ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ:

"ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ମନୁଷ୍ୟର ବିବେକ ମଧ୍ୟରେ ନିହିତ ନୀତି । ନ୍ୟାୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ନୈସର୍ଗିକ ଆଦର୍ଶ ଏବଂ ମାନବୀୟ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏଠାରେ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶାସନ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସୀମିତ ବିଚାରରୁ ମୁକ୍ତ, ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ଭାଷାଗତ ବୈଷୟିକତା ଏବଂ ବ୍ୟାକରଣଗତ ସୂକ୍ଷ୍ମତା ସହିତ ଜଡିତ ଏକ ସୂତ୍ରବଦ୍ଧ ଆଇନ ସହିତ ଜଡିତ । ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି/ନିୟମାବଳୀ ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ ନୀତି/ନିୟମାବଳୀ ନୁହେଁ । ଏକ ଅନ୍ତ ର ମାଧ୍ୟମ ହୋଇ ଏବଂ ସେଥିରେ ଏକ ଅନ୍ତ ନହୋଇ, ଏହିପରି ନିୟମ (ନୀତି)ର ଏକ ବିସ୍ତୃତ ତାଲିକା କରିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ।"

12. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ***ୟୁ ପି ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବିଜୟ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ***, AIR 1995 SC 1130ରେ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସାଧାରଣ ନିୟମ ଉପରେ ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟର ବିଫଳତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ଏକ ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁସାରେ ପଢିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଯେଉଁଠାରେ ନିୟମ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଭିପ୍ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦିଏ, ଏପରି ଏକ କର୍ମ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସେହି ନିୟମର ବୈଧତା ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିପାରେ ।

13. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ***ନାଗାର୍ଜୁନ ନିର୍ମାଣ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାର***, (2008) 16 SCC 276ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ନ୍ୟାୟିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଦୁଇଟି ନିୟମ ବିକଶିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ମୌଳିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଯଥା, ଜଣେ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣେତା ଅଧିକାରୀ ଅନାସକ୍ତ ଓ ନିରପେକ୍ଷ(ବିଚାରପତି ନିଜ ମାମଲାର ବିଚାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ) ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ

ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସୂଚନା ଏବଂ ଶୁଣାଣିର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ (audi alteram partem) । ସେମାନେ ଏକ ନିରପେକ୍ଷ ଶୁଣାଣିର ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ଗଠନ କରନ୍ତି, ଯାହାର ମୂଳଦୁଆ ନିରପେକ୍ଷ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ନ୍ୟାୟ ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅର୍ଥରେ ଅଛି, ଯାହା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜାତି କିମ୍ବା ଦେଶର ସଂରକ୍ଷଣ ନୁହେଁ ବରଂ ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଅଂଶୀଦାର ଅଟେ ।

14. ତେଣୁ, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ହେଉଛି ସେହି ନିୟମ ଯାହା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଧିକାରର ସର୍ବନିମ୍ନ ସୁରକ୍ଷା ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ନ୍ୟାୟିକ, ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେହି ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । ଏଭଳି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାୟ କରିବାରୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏହି ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାରମ୍ବାର ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିରପେକ୍ଷତା ସହିତ ତୁଳନା କରିଛନ୍ତି, ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟିକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନୁହେଁ ବରଂ ନିରପେକ୍ଷ, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ, ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ପକ୍ଷପାତହିନ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି ।

5.4. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 19262 ଏବଂ 19527/2009ରେ ***ନଟବର ମହାରଣା ବନାମ ଜିଲ୍ଲାପାଳ-ତଥା-ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ସର୍ବ ଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ, ଢେଙ୍କାନାଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଏବଂ ନିବେଦିତା ପାତ୍ର ବନାମ ଜିଲ୍ଲାପାଳ-ତଥା-ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ସର୍ବ ଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ, ଢେଙ୍କାନାଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*** ମାମଲାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11ରେ ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ:-

> *"11. ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ସ୍ପଷ୍ଟ ରୂପ ହେଉଛି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିରପେକ୍ଷତା ।*
>
> ***ଲର୍ଡ ପାର୍କର,*** *ସିଜେୟୁ,* ***HK (An Infant) in re****, 1967 1 All ER 226 (DC)ରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ 'ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାକୁ' ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥିଲେ ।*

କିଲୋୱେନର ଲର୍ଡ ରସେଲ, ***Fairmount Investments Ltd. V. Secy of State for Environment****, 1976 2 ALL ER 865 (HL) ରେ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ଚିତ୍ରାତ୍ମକ ଭାବେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ "ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ଭାଗ ନେବା" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ ।*

ଜିଓଫ୍ରେ ଲେନ୍, ଏଲ୍ ଜେ, *1977 3 All ER 452 (DC & CA),* ***R. v. Secy. Of State for Home Affairs, ex p. Hosenball*** *ରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ବାକ୍ୟାଂଶ 'ସାଧାରଣ ନିରପେକ୍ଷତା'କୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ, ଯାହାର ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ ହେଉଛି ବ୍ୟବହୃତ ସାଧାରଣ ନ୍ୟାୟ, ହେଉଛି ସେହି ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଯାହା ନ୍ୟାୟର ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ଗଠନ କରେ ଏବଂ ଯାହାର ପାଳନ ନକରି 23 ନ୍ୟାୟ ଏକ ପରିହାସ ହେବ । ତଦନୁସାରେ, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ ନିରପେକ୍ଷତାର ସେହି ମୌଳିକ ଗୁଣକୁ ଦର୍ଶାଏ ଯାହା ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟ ହୋଇଯାଇଥିବା ନୁହଁ ବରଂ ହେଇଯାଇଥିବା ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।"*

5.5. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 14197/2019 ରେ, ***ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର ମହିଳା ମଣ୍ଡଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*** ମାମଲାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8 ରୁ 16 ରେ ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ :-

"୪. "ପ୍ରକୃତି" ଶବ୍ଦର ଉଦାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଜିନିଷ କିମ୍ବା ବସ୍ତୁର ଅନ୍ତର୍ଜାତ ପ୍ରବୃତ୍ତି କିମ୍ବା ଗୁଣ ଏବଂ ଯଥାର୍ଥ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ, ସିଧା, ନିରପେକ୍ଷ କିମ୍ବା ସଠିକ୍ ଅଟେ । ତେଣୁ, "ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ନିରପେକ୍ଷ ହେବାର ଅନ୍ତର୍ଜାତ ଗୁଣ ।

9. ***Ridge v. Baldwin of the House of Lords*** , 1963 All E.R. 66= 1964 AC 40ରେ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ପୂର୍ବରୁ, ସାଧାରଣତଃ ଏହା ଚିନ୍ତନ କରାଯାଉଥିଲା ଯେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନିୟମ କେବଳ ନ୍ୟାୟିକ କିମ୍ବା

HIGH COURT ORISSA

ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ; ଏବଂ ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ବି ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନିୟମ ଭଙ୍ଗ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଉଥିଲା, ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ପ୍ରଥମେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ଯେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ପ୍ରଶାସନିକ କିମ୍ବା ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ । ଏହି ଦୃଶ୍ୟାବଳୀ ଏବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଦଳି ଯାଇଛି । ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟର ବୃହତ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ଏକ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ନିୟମ ଭାବେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ।

10. ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ସ୍ପଷ୍ଟ ରୂପ ହେଉଛି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିରପେକ୍ଷତା ଅଟେ । ଲର୍ଡ ପାର୍କର, ସିଜେ, ***HK (An Infant) in re*** , 1967 1 All ER 226 (DC)ରେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ ନିରପେକ୍ଷ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥିଲେ ।

କିଲୋୱେନ୍ ର ଲର୍ଡ ରସେଲ୍ ***Fairmount Investments Ltd. v. Secy of State for Environment*** , 1976 2 All ER 865 (HL)ରେ, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ଚିତ୍ରାତ୍ମକ ଭାବେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ 'ସଫଳ ହେବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ ।

ଜେଫ୍ରି ଲେନ୍, ଏଲ୍. ଜେ, 1977 3 All ER 452 (DC & CA)***R. v. Secy. Of State for Home Affairs, ex p. Hosenball ରେ,*** ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ବାକ୍ୟାଂଶ 'ସାଧାରଣ ନିରପେକ୍ଷତା'କୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

11. ***ଏ. କେ. କ୍ରାଇପକ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ***, AIR 1970 SC 150= (1969) 2 SCC 262ରେ ଏହି ମତବାଦର ବିକାଶରେ ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ମାମଲା ଅଟେ । ସାମ୍ବିଧାନିକ ପୀଠ ତରଫରୁ ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖି, ଏହିପରି ମନ୍ତବ୍ୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହେଗଡେ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ:-

"ଯଦି ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନିୟମାବଳୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ନ୍ୟାୟର ଅପପ୍ରୟୋଗକୁ ରୋକିବା, ତେବେ ପ୍ରଶାସନିକ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ସେହି ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ କେଉଁ କାରଣରୁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ, ତାହା ଜଣେ ବୁଝିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି । ଅନେକ ସମୟରେ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ତଦନ୍ତରୁ ପ୍ରଶାସନିକ ତଦନ୍ତର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ରେଖା ଟାଣିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ତଦନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ସମୟରେ ପ୍ରଶାସନିକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏବେ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ 13 ସ୍ୱରୂପ ବିଶିଷ୍ଟ ଚରିତ୍ର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଛି । ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ଉଭୟ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ତଦନ୍ତ ତଥା ପ୍ରଶାସନିକ ତଦନ୍ତର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ । ଏକ ପ୍ରଶାସନିକ ତଦନ୍ତରେ ଏକ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ତଦନ୍ତରେ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅପେକ୍ଷା ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ପ୍ରଭାବ ପକାଇପାରେ ।

ମେନକା ଗାନ୍ଧୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, AIR 1978 SC 597 = (1978) 1 SCC 248ରେ, ଆଇନ ଏହି ଧାରଣାକୁ ଆହୁରି ବିକଶିତ କରିଛି । ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଃସନ୍ଦେହରେ ସ୍ଥାପିତ କରିଛି ଯେ ଦେୱାନୀ ପରିଣାମ ସହିତ ଜଡିତ ଏକ ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ମଧ୍ୟ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ମତବାଦ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ।

12. ***ସ୍ୱଦେଶୀ କଟନ୍ ମିଲ୍ସ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ***, AIR 1981 SC 818ରେ "ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର" ଅର୍ଥ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ:-

"ଏହି ବାକ୍ୟାଂଶଟି ଏକ ସ୍ଥିର ଏବଂ ସଠିକ୍ ସଂଜ୍ଞା ଦେବାରେ ସକ୍ଷମ ନୁହେଁ/ ଏହାକୁ ତଳେଇ ଲୁହାର ଶୃଙ୍ଖଳାବଦ୍ଧ ସୂତ୍ରରେ ଆବଦ୍ଧ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । *ପଲ ଜ୍ୟାକ୍ସନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର" 2ୟ ସଂସ୍କରଣ, ପୃଷ୍ଠା 1ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଐତିହାସିକ ଭାବରେ, "ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ" ଏପରି*

ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି "ଯାହା ଆତ୍ମ-ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ସତ୍ୟର ନୈତିକ ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ସୂଚିତ କରେ ।" ସମୟକ୍ରମେ, ବ୍ରିଟିଶ ନ୍ୟାୟଶାସ୍ତ୍ରର ପରମ୍ପରାରେ ପୋଷଣ ହୋଇଥିବା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନେ, ପ୍ରାୟତଃ ଏହାକୁ ସମାନତା ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବିବେକ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରିଥିଲେ । ପୂର୍ବ ପିଢ଼ିର ଆଇନ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ନୈସର୍ଗିକ ଆଇନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଇନଥିଲେ । ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟକୁ ନୈସର୍ଗିକ ଆଇନର ସେହି ଅଂଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା ଯାହା ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶାସନ ସହିତ ଜଡିତ ।

13. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ***ବସୁଦେଓ ତିୱାରୀ ବନାମ ସିଡୋ କାହ୍ନୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*** (1998) 8 SCC 194ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ ହେଉଛି ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ ଅଟେ । ଦଣ୍ଡ ପୂର୍ବରୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା, ଯାହା ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ଏକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ, ତାହା ଧାରା 14ର ଏକ ଆବଶ୍ୟକତା ଅଟେ ।

14. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ***ନାଗାର୍ଜୁନ ନିର୍ମାଣ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାର***, (2008) 16 SCC 276ରେ ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ:

"ଆଇନ ଶୃଙ୍ଖଳା ଦାବି କରେ ଯେ ନାଗରିକଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର କ୍ଷମତା ଏହି ସୀମାବଦ୍ଧତା ଲାଗୁ କରିବ ଯେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ । ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧିକାର ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନିୟମ ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ସାଧାରଣ ନିୟମ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟର ବିଫଳତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡିକ ଏକ ପ୍ରାବଧାନରେ ପଢାଯିବା

ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଯେଉଁଠାରେ ନିୟମ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦ୍ୱାରା, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦିଏ, ଏପରି ଏକ କ୍ରମ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସେହି ନିୟମର ବୈଧତା ବିଚାର ପାଇଁ ପଡ଼ିପାରେ ।"

15. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ***ଉମା ନାଥ ପାଣ୍ଡେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ***, AIR 2009 SC 2375ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ, ନିରପେକ୍ଷ ବିଚାରର ସାରମର୍ମ ଅଟେ, 15 ଯାହା ମୌଳିକ ଭାବେ ମାନ୍ୟତା ପାଇବା ପାଇଁ, ପରମ୍ପରା ଏବଂ ବିବେକରେ ଗଭୀର ଭାବରେ ନିହିତ ହୋଇରହିଛି । ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁସରଣ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ନ୍ୟାୟର ଅପପ୍ରୟୋଗକୁ ରୋକିବା ।

16. ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ, ଯାହାର ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଉଛି ବ୍ୟବହୃତ ସାଧାରଣ ନ୍ୟାୟ, ହେଉଛି ସେହି ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଯାହା ନ୍ୟାୟର ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ଗଠନ କରେ ଏବଂ ଯାହା ପାଳନ ନକରିଲେ ନ୍ୟାୟର ଏକ ପରିହାସ ହେବ । ତଦନୁସାରେ, ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟ ନିରପେକ୍ଷତାର ସେହି ମୌଳିକ ଗୁଣକୁ ଦର୍ଶାଏ ଯାହା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା, ନ୍ୟାୟ କେବଳ କରାହୋଇଥିବ ନୁହେଁ ବରଂ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ ।

6. ଯଦିଓ 17.09.2022ର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ପାଲଟା ସତ୍ୟପାଠରେ ନିଆଯାଇଥିବା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାର କରି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ସଂଲଗ୍ନକ-1 ଅଧୀନରେ ସରକାରୀ-ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 24.12.2021ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଡ୍ରାଫ୍ଟ ବିଜ୍ଞାପନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-6 ଏବଂ ସଂଲଗ୍ନକ-2 ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 31.12.2021ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞାପନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-6ରେ ସୂଚିତ ରିହାତିର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଭାବକୁ ଅନୁସରଣ ନକରି, 13.09.2022 ଏବଂ 15.09.2022ରେ

ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉପରେ ଆଧାର କରି, ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 17.09.2022 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କୁ ସେବାରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ବିଜ୍ଞାପନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6 ସହିତ ସଂଲଗ୍ନକ-1 ଏବଂ 2 ଅଧୀନରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ମୂଳ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଥିବା ପ୍ରାବଧାନର ଭୁଲ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଚୟନ ପରିସରରୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କମ୍ ମାର୍କ ହାସଲ କରି ତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ 17.09.2022 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ସେବାରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁସରଣ କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ 17.09.2022 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବାରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

7. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 24643/2022ରେ ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏବଂ ସଂଯୁକ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ପାଇଁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନ ଗୁଡ଼ିକ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ଉପସ୍ଥାପନ ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଅଟେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ହେତୁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିଯୁକ୍ତିର ଲାଭ ପାଇବାକୁ ଅସମର୍ଥ, ଯଦିଓ 17.09.2022 ରେ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୋଗ୍ୟତା ତାଲିକାରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିର ଅନନୁପାଳନକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଯେତେବେଳେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରାଗଲା, ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ତୃତୀୟ ବର୍ଗରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବେଆଇନ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ତେଣୁ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁସରଣ କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

8. ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରବଣ କଲା ପରେ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ତଥ୍ୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା

ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ 31.12.2021 ଏବଂ 04.04.2022 ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞାପନକୁ ଆଧାର କରି, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ପରେ ପ୍ରଥମ ବ୍ୟାଚ୍ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଟି.ଜି.ଟି (କଳା)ରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରଯାଇଥିଲା । ନିଯୁକ୍ତିର ଏପରି ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପଦବୀରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସରକାର-ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 13.09.2022ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଚିଠିପତ୍ର ଉପରେ ଆଧାର କରି ଅଭିଲେଖନରୁ ମିଳିଥିବା ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3, 15.09.2022 ଯଥା ଏପରି ଚିଠି ପ୍ରାପ୍ତିର 2 (ଦୁଇ) ଦିନ ମଧ୍ୟରେ, ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ ରିଟ୍ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଯେହେତୁ 17.09.2022ରେ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ ରିଟ୍ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଶୁଣାଣିର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ଅଭିଲେଖନ ସାମ୍ନାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅଟେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିର ଅନନୁପାଳନ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବା ଆଧାରରେ, ଓ.ପି. ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 17.09.2022ରେ ପାରିତ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା କରିବାକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଅଟନ୍ତି । ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ସମୟରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କୁ ନୈସର୍ଗିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସେବାର ଜାରି ରଖିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ନୂତନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

8.1. ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସହମତି ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ଯେ ପ୍ରଥମ ବର୍ଗର ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯେହେତୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ଏହି ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ତାରିଖରୁ ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ଓ.ପି. ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜିଲ୍ଲାପାଳ-ଓ.ପି. ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆହୁରି 4 (ଚାରି) ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତର ଦାଖଲ କରିବେ ଏବଂ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପାଇଁ ଏପରି ଉତ୍ତର ଦାଖଲ

କରିବାକୁ ଆଉ ସମୟ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଉତ୍ତର ପାଇବା ପରେ, ଓ.ପି. ସଂଖ୍ୟା 1 ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମ ବର୍ଗର ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଚୟନ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ନୂତନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ନାହିଁ ।

ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ଥିବା ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସହମତି ଅନୁଯାୟୀ, 17.09.2022 ରେ ଥିବା ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ସରକାରୀ-ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ନୂତନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିବ ।

9. ତଦନୁସାରେ, ସମସ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ପରିସମାପ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

10. ଏହି ଆଦେଶର ନକଲ ସମସ୍ତ ସଂଯୁକ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ସଂଲଗ୍ନ କରିବାକୁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରିଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଉଛି ।

(ବିରଜା ପ୍ରସନ୍ନ ଶତପଥୀ)

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

ତାରିଖ 13 ଜୁଲାଇ, 2023/ବାସୁଦେବ

HIGH COURT ORISSA
ସତ୍ୟମେବ ଜୟତେ

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ। ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ବୟାନଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ - ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ସୋରେନ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ